

مصاحبه با روح الله مومن نسيب پيرو مشگرفضای مجازی
درباره درس های محدودیت اینترنت و نیاز حیاتی کشور به شبکه ملی اطلاعات

آپولو هوا کرده ایم!

گپ وگفتی بادکترانجیدنی
بنیان گذار پیام رسان گپ و سازنده پرمخاطب ترین بازی ایرانی

وزیر ارتباطات دولت دهم: شبکه ملی اطلاعات؛ چرا؟

یادداشت

احسان کفشدارطوسی
دانشجوی دکتری فقه جزایی

انقلاب واقعی انقلاب در فضای مجازی است

فضای مجازی امروز حقیقی‌تر از ارتباطات حضوری و فیزیکی و مکانیکی شده است و در اصل فضایی حقیقی است. نظام سرمایه‌داری بر اساس اصالت لذت، غفلت، شهوت، حرص، طمع، خودمحوری و مصرف‌گرایی بنا شده است. چنین نظامی صنایع فرهنگی خود را صادر می‌کند، حتماً تئوریزه شده و مدیریت شده وارد می‌کند. در واقع فضای مجازی حاصل تنفس در روابط امولستی و لیبرالسمی است که می‌خواهد این مسیر را تسهیل کند. برخی گمان می‌کنند ذات تکنولوژی و فضای مجازی از سکولاریسم قابل تفکیک نیست و مشکل بودن تحول در آن را به معنای ممکن نبودنش ترجمه کرده‌اند. لذا دائم آیه یاس می‌خوانند که این عرصه به آن‌ها تعلق دارد و آن‌ها مالک‌اند و ما مستأجریم! انفعال، ترویج فرهنگ و در مرحله بعد تحمیل اراده مسئله‌ای است که غرب با فضای مجازی به شدت دنبال می‌کند. این همان چیزی است که باعث استحاله فکری و فرهنگی بخشی از جامعه مسلمان ما شده است. در واقع نسل امروز حاضر شده تا از ظرفیت فضای مجازی در راستای ارتباطات بین جبهه حق استفاده کند. اما نسل پس از ما، کودکان دهه نودی، سوار بر این سراسره در حال سقوط شده و دچار وادادگی خواهند شد و این اتفاق، عملاً رویداد نامبارکی تلقی می‌شود که امروز در حال شکل‌گیری است. اگر بنای مان فقط بر نکته‌گویی معارف دینی در فضای مجازی باشد، عملاً پس از مدتی سوار بر سراسره فضای مجازی به سمت نقاط اسفل راهی می‌شویم. اما در واقع ما می‌بایست پارادایم و گفتمان حاکم در فضای مجازی جهان را بسازیم و خودمان را برای ورود به این مرحله آماده کنیم. چرا که انقلاب واقعی، انقلاب حقیقی در فضای مجازی است و این زمانی است که مخالفان ما مجبور شوند به زبان و ادبیات ما سخن بگویند. همان انقلابی که جوانان نسل اول انقلاب با امام‌شان در عرصه سیاسی انجام دادند. جوانان گام دوم انقلاب هم با هدایت امام‌شان باید در تغییر جهت رودخانه فضای مجازی انجام دهند و دنیا را بدین وسیله تکان دهند. اما جوان مومن انقلابی، این مسیر صعب‌العبور را با تمام موانعش برای رسیدن به آرمان تمدن اسلامی، سهل و ممکن می‌داند. انقلاب در فضای مجازی بسیار پرهزینه است. ولی حتماً ارزشش را دارد و چه فرماندهان و افسران جوانی که در این مسیر گام نهاده‌اند و توانستند شگفتی بیافرینند و تنه به تنه کمپانی‌های بزرگ سایبری و آی‌تی جهان بزنند؛ پس می‌توانیم...

مهدی انجیدنی، جوان فعال حوزه کسب‌وکارهای دانش‌بنیان است که از ۲۵ سال پیش مشغول برنامه‌نویسی و تولید نرم‌افزار است. در رشته نرم‌افزار تحصیل کرده و در زمینه بازی‌سازی و رسانه‌های تعاملی از دانشگاه کلن آلمان در مقطع دکترا فارغ‌التحصیل شده است. او و گروه همراهش بازی عصر پادشاهان را ساخته‌اند که از پرمخاطب‌ترین بازی‌های ایرانی محسوب می‌شود. انجیدنی از اولین سازندگان پیام‌رسان‌های داخلی است که پیام‌رسان گپ و ویدانما را راه‌اندازی کرده است. او معتقد است که اگر شرایط رقابتی برابری ایجاد شود، پیام‌رسان‌های داخلی کاملاً آمادگی رقابت با پیام‌رسان‌های خارجی را دارند.

گپ‌وگفتی بادکترانجیدنی بنیان‌گذار پیام‌رسان گپ و سازنده پرمخاطب‌ترین بازی ایرانی

پنجه در پنجه با واتساپ و تلگرام

امیرخاکراه

■ از چه زمانی به دنیای فناوری اطلاعات

وارد شدید؟

از سال ۷۴ و ۷۵ با کسوت برنامه‌نویسی وارد این حوزه شدم. سال ۷۸ شرکت را تأسیس کردیم و در عرصه تولید نرم‌افزارهای مختلف فعالیت می‌کنیم. ۶ سال اول شروع کار شرکت، تمرکزمان بر زیرساخت‌های مدلیاب در تجارت الکترونیک بود و چند محصول هم در این زمینه تولید کردیم که بعد از آن با توجه به نیازمندی‌های کشور همچون درگاه‌های پرداخت بین‌المللی و حوزه پیام کوتاه، به این حوزه پرداختیم. پس از آن تولید بازی‌های کامپیوتری را شروع کردیم و از سال ۸۷ تا حالا در این موضوع فعال هستیم.

با جدی شدن اقتصاد پلتفرمی در دنیا، ما دو پروژه با این موضوع شروع کردیم؛ یکی در بستر پیام‌رسان‌ها و یکی در حوزه محتوای چندرسانه‌ای. نتیجه این دو پروژه تولید پیام‌رسان گپ و شبکه اجتماعی چند رسانه‌ای ویدانما بود.

■ چرا پیام‌رسان‌های داخلی نتوانستند آن‌طور که انتظار

می‌رفت در بین مردم جا بیفتند؟

در کشور مشکلات فنی زیادی در حوزه پیام‌رسان‌های داخلی نداریم بلکه مشکل اصلی یکسان نبودن نحوه برخورد قانون با پروژه‌های داخلی و خارجی است. نظارت خاصی بر محتوای پیام‌رسان‌های خارجی وجود ندارد؛ اما نظارت بر پیام‌رسان‌های داخلی و محتوای تزییق شده در فضای آن سنگین است. مسئولان باید ضمن حمایت از پیام‌رسان‌های داخلی، در زمینه در اختیار قرار دادن پهنای باند برای آن‌ها امتیازات ویژه‌ای در نظر گرفته و هزینه را کاهش دهند.

■ معتقدید باید پیام‌رسان‌های خارجی فیلتر شود؟

خیر. ما همیشه مخالف فیلترینگ هستیم. ما به عنوان یک شرکت تجاری محصولی با رویکرد بین‌المللی تولید کرده‌ایم و آماده رقابت با محصولات خارجی است. اما از نظر امنیت ملی بحث متفاوت است و بستن پیام‌رسان‌های خارجی باید زمانی صورت بگیرد که مسئولان نسبت به آسیب آن پروژه

الان شرایط از نظر
موجود قانون و
که برای پیام‌رسان‌های
خارجی یک آتوبان
چندپایانه مهیا شده؛
داخلی بایک جاده
روبه‌رو هستند

نه مالیاتی می پردازند، نه قانونی رعایت می کنند جولان بازی های خارجی در بازار داخلی

همین موضوع است؟

رشته دانشگاهی من زیرشاخه ای از حوزه بازی ها و رسانه های تعاملی است که این موضوع جذابیت های اقتصادی، فرهنگی و تجاری ویژه ای برای ما دارد و تلاش بر این بوده است که در پیام رسان گپ هم بخشی به نام دنیای بازی داشته باشیم تا از بازی سازان کشور و محتوای ارزشمندی که در این راستا تولید می شود، حمایت کنیم.

پس از ورود به عرصه بازی سازی چقدر حمایت شدید؟

متأسفانه بازی های خارجی بدون هیچ نظارتی در بازار عرضه می شود. نه مالیات می پردازند و نه قانونی را رعایت می کنند. اما بازی ساز ایرانی باید از ده ها نهاد متولی، مجوز دریافت کند و مالیات های سنگین بپردازد که گاهی این موانع سبب می شود نتواند با بازی سازان خارجی داخلی برای رقابت با محصولات خارجی، امتیازهای ویژه ای داد و نظارت بر بازی های خارجی تشدید شود.

با وجود این همه موانع شما چطور توانستید «عصر پادشاهان» را در این رقابت سخت بالا بیاورید؟

ما شرکتي با بیش از ۱۰ سال قدمت، سرمایه و مشتری بودیم که وارد این عرصه شدیم و آن همه تجربه و سرمایه ای که درگیر کار کردیم، اثرگذار واقع شد و نتیجه آن به ثمر نشست.

چه شد که وارد صنعت بازی سازی شدید؟

بازی سازی یکی از بزرگ ترین بخش های صنعت IT است و ۶۰ درصد درآمد این صنعت در جهان مربوط به همین عرصه است. صرفه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ویژه ای هم دارد و هر کشوری باید هم برای نشر فرهنگ خود در دنیا و هم برای تولید خوراک محتوایی خوب، این عرصه را جدی بگیرد. ما سناریویی برپایه تاریخ ایران آماده کردیم تا مخاطب با بازی همراه شود. موضوع بازی «عصر پادشاهان»، حمله چنگیزخان مغول به ایران و نقش پادشاهان آن زمان در دفاع از کشور است. این بازی در بیش از ۴۰ کشور دنیا بازیکن دارد.

برای ما مهم بود که داستان و سرگذشت ایران در دنیا منتشر شود و مخاطب بازی با خواندن راهنمای آن، درگیر شده و چندین ماه با بازی همراه شود.

توانستید هم یک داستان ایرانی ارائه کنید و هم با رقبای سرسخت جهانی رقابت کنید؟

پس از چندماه اول فعالیتیمان، بیش از ۸۰ درصد سهم بازار کشور در اختیار «عصر پادشاهان» بود و شاید بتوان گفت این بازی پرمخاطب ترین بازی تولید شده ایرانی در عرصه بین المللی بود. چرا که ۵ میلیون نفر در دوره های مختلف مخاطب بازی بودند. هیچ بازی ایرانی نیست که این میزان مخاطب داشته باشد.

رشته دانشگاهی تان هم مرتبط با

اقتناع فرهنگی شده باشند. کسانی که در اس تصمیم گیری قرار دارند، باید در مورد بحث امنیت و طبقه بندی اطلاعات و ارتباطات و سواد رسانه ای، دانش خوبی داشته باشند. امروز کلان داده کشور در اختیار پیام رسان های خارجی قرار دارد و این یک خطر بزرگ برای کشور قلمداد می شود. باید این سطح از سواد رسانه ای بین مسئولان ایجاد شود و آنان نسبت به این امر کاملاً مطلع باشند که با حمایت از پیام رسان خارجی، کشور را با چه خطری روبه رو می کنند.

پس شما معتقدید فرصت و میدان رقابت برای پیام رسان های داخلی و خارجی اصلاً برابر نیست؟

الان در بعد قوانین، زیرساخت و مجوزها شرایط طوری است که برای پیام رسان های خارجی یک اتوبان باز و بدون نظارت مهیا شده؛ اما پیام رسان های داخلی با یک جاده خاکی پراز سنگلاخ و برخورد های سلیقه ای روبه رو هستند. پیام رسان های داخلی حتی برای پخش زنده و یک سری قابلیت های ساده مجوز ندارند و باید کلی پیگیری کنند؛ اما پیام رسان های خارجی بدون مانع، مستقلاً و بدون نیاز به مجوز همه نوع خدمات می توانند ارائه نمایند. یعنی شرایط رقابت برابر میان پیام رسان های داخلی و خارجی وجود ندارد. با وجود این که آنان تیم و سرمایه گذاری بیشتری دارند، ما آماده رقابت با آن ها هستیم؛ به شرط اینکه مسیرمان با هم برابر باشد.

جوی در بین مردم وجود دارد که تصور می کنند پیام رسان های داخلی امنیت ندارند.

القای وجود فضای ناامن در پیام رسان های داخلی توسط عده ای خاص پس از فیلتر تلگرام پخش شد. باید به جای نگاه منفعت گرانه، نگاه ملی داشت و این طور نباشد که عده ای برای حفظ کانال ها و گروه های تلگرام خود، منافع ملی را نادیده بگیرند. در واقع پیام رسان های ایرانی به سبب دستور رهبر معظم انقلاب مبنی بر عدم ورود به حریم خصوصی افراد، در طول این چندین ساله حتی یک مورد ارجاع امنیتی هم برای اطلاعات افراد نداشته اند؛ به جز موارد محدودی که صرفاً با حکم قضایی و در جهت کمک به حل مسریک پرونده بوده است.

پیام رسان های داخلی چقدر می توانند بستر کسب و کار را رونق ببخشند؟

وقتی از مبادلات یک پیام رسان سخن گفته می شود، سخن از یک لایه محدود نیست. بحث درباره تراکنش بیش از ۳ تا ۱۰ هزار میلیاردی است. پیام رسان های دنیا بزرگ ترین پروژه های صنعت IT هستند. در همه جای دنیا نیز بستر کسب و کارند. مثلاً سهام اسنپ چت ۲۱ میلیارد دلار در بازار بورس آمریکا فروخته می شود یا ژاپن، وایبر را می خرد تا در اقتصاد پلتفرمی عقب نیفتد.

از منظر امنیتی حضور پررنگ پیام رسان های خارجی چه تهدیداتی دارد؟

مسئولان باید نسبت به عواقب خروج این کلان داده از کشور آگاه باشند و فریب رسانه های غربی در مورد آزاد بودن اینترنت و تبادل اطلاعات را نخورند. دشمن ما در حوزه پردازش اطلاعات و کلان داده، قدرت اول جهان است. ما باید تلاش کنیم تا از وابستگی شدید به آمریکایی ها در این زمینه خارج شویم. دشمن می تواند از این اطلاعات استفاده های زیادی داشته باشد. چندین سال است که کشورهای اروپایی تلاش دارند از وابستگی به آمریکا خارج شوند. در کشور ما نیز همینطور باید ارزیابی کرد که اگر روزی آنان دسترسی ایرانیان را به پیام رسان های خارجی قطع کنند، چه میزان کسب و کار به دنبال آن از بین خواهد رفت. از سوی دیگر از نظر استراتژی امنیت نظامی، اقتصادی و سیاسی کشور، موضوع پیام رسان های خارجی از چندین لایه قابل بررسی است. این اطلاعاتی که از کشور خارج می شود، به تدریج اثر خود را نشان خواهد داد. اهمیت نگاه به صنعت ارتباطات بومی از مسائل مهمی است که در دنیا به آن پرداخته می شود. ما هم باید سعی کنیم با تقویت پیام رسان های بومی، تا حد امکان استفاده از پیام رسان های خارجی را کاهش دهیم.

شما ببینید هر سال چندین میلیون گروه دانشجویی یا

«شبکه ملی ارتباطات»

قرار است به زود

ایده ایجاد «شبکه ملی ارتباطات» برای اولین بار در سال ۸۴ ملی اطلاعات پس از گذشت ۱۴ سال همچنان ادامه دارد. مورد نیاز مستقر شده اما منتقدان، می‌گویند تا زمان

شبکه ملی ارتباطات

شبکه ملی اطلاعات یعنی اینترنت سالم، سریع، امن و ارزان. و قیمت آن را کاهش بدهید، چاره‌ای ندارید جز این که شبکه پیشرفته مخابراتی و ارتباطاتی در دنیا است. یعنی از Cloud روز تکنولوژی در این شبکه ملی اطلاعات

برخی از فواید شبکه ملی اطلاعات

افزایش سرعت اینترنت (تا ۱۰ برابر بیشتر)	ارائه خدمات الکترونیک در بستر شبکه ملی اطلاعات	شرط رسیدن به حاکمیت ملی در فضای سایبری
ارزان تر شدن اینترنت (یک بیستم قیمت فعلی)	عدم امکان تحریم اینترنتی ایران	استقلال و کاهش وابستگی به شبکه جهانی اینترنت
یک فرصت مغتنم برای اشتغال زایی است	امکان بیشتر صیانت از فرهنگ ایرانی - اسلامی	دسترسی امن و پایدار به سرویس‌های ملی

شرکت GTT چیست؟

• بزرگترین مشتری کمپانی:

پنتاگون

• سرویس ارائه دهنده به ایران:

اینترنت

• مجموعه‌های اداره کننده:

سازمان CIA آمریکا

• کشور صاحب کمپانی:

آمریکا

• سال رسانه‌ای شدن توسط ایران:

۱۳۹۴

• محور فعالیت شرکت:

فناوری

منبع: روزنامه آمریکایی دیلی بیست (thedailybeast)

۱۴ سال تعلل در ایجاد

گاه شمار شبکه

شبکه ملی اینترنت با نام جدید شبکه ملی شد و در ماده ۴۶ برنامه پنجساله پنجم توسعه تصویب سند «ضرورت تبیین الزامات فضای مجازی و تعیین وزارت ارتباطات

طرحی با نام «شبکه ملی اینترنت» در دستور کار مجلس قرار گرفت

مقرر شد پروژه اینترنت ملی در مرکز تحقیقات مخابرات ایران اجرا شود

برنامه‌های عملیاتی این پروژه اجرا شد و بهره‌برداری اینترنت ملی در سال‌های ۸۶ تا ۸۸ در هیئت وزیران به تصویب رسید.

هیئت دولت مقرر کرد، شبکه ملی اینترنت در یک دوره سه ساله به بهره‌برداری برسد

تاسیس «شورای عالی

شبکه ای که همیشه

رودی راه بیفتد!

۱۳۸۴ مطرح شد. اما چالش بر سر میزان پیشرفت شبکه بود. وزارت ارتباطات مدعی است ۸۰ درصد زیرساخت‌های مستقل کامل شبکه ملی اطلاعات فاصله زیادی داریم.

تات به زبان ساده

فنی اگر بخواهید سرعت، امنیت و کیفیت اینترنت را بالا ببرید ملی اطلاعات را راه بیندازید. شبکه ملی اطلاعات یک سیستم با هر آنچه که به فضای مجازی مربوط می‌شود و آخرین علم بسته‌بندی و جمع‌بندی شده است.

برخی از دلایل عملیاتی نشدن شبکه ملی

عدم تفهیم مردم کشور در مورد استفاده از اینترنت ملی

استفاده جناحی از شرایط موجود اینترنت

نبود اعتقاد به شبکه ملی اطلاعات در بدنه وزارت ارتباطات

وجود دلال‌هایی که سود بسیاری از فروش پهنای باند به دست می‌آورند

سودآوردن ساختار فعلی فروش اینترنت برای وزارت ارتباطات

کشورهایی که اینترنت ملی دارند

کره جنوبی

- دارای پرسرعت‌ترین اینترنت جهان
- رتبه نخست دنیا از نظر آمادگی الکترونیک و پهنای باند
- ۸۰ درصد پهنای باندش داخلی است

چین

- بیشترین مقاومت بین المللی در برابر هجمه الکترونیکی آمریکا
- طراحی بیشترین تعداد موتور جستجوی، بازی، میل سرور سیستم عامل ملی

کره شمالی

هند

ژاپن

برزیل

روسیه

آلمان

فرانسه

بلژیک

هلند

انگلیس

استرالیا

کویت

و ...

شاه‌رگ حیاتی کشور

ملی اطلاعات

ظالعات مطرح عه گنجانده شد.

شبکه ملی اطلاعات» توسط شورای عالی ن به عنوان مجری شبکه ملی اطلاعات

ارائه گزارش پیشرفت ۸۰ درصدی شبکه ملی اطلاعات از سوی وزارت ارتباطات عدم تایید گزارش ارائه شده توسط اعضای شورای عالی فضای مجازی

تاکید مجدد رهبر انقلاب در دیدار مسئولان نظام: در مسئله فضای مجازی، آنچه از همه مهم‌تر است، مسئله شبکه ملی اطلاعات است. متأسفانه در این زمینه کوتاهی شده

در ابلاغ حکم دور دوم شورای عالی فضای مجازی توسط رهبر انقلاب برآن تاکید شد

تاکید رهبر انقلاب در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت: باید در ایجاد شبکه ملی اطلاعات و راهاندازی آن تسریع شود

الی فضای مجازی» توسط رهبر انقلاب پس از تداوم بی توجهی دولتمردان به تاسیس شبکه ملی اطلاعات

روح الله مومن نسب نویسنده، کارشناس و پژوهشگر فضای مجازی است که سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های روشنگرانه‌ای را در کارنامه خود دارد. با او درباره درس‌های محدود شدن اینترنت در روزهای اخیر گفت‌وگو کردیم و نظراتش را درباره نقش شبکه اطلاعات ملی و مافیای داخلی که مانع به نتیجه رسیدن این پروژه حیاتی در کشور است جویا شدیم. او می‌گوید در عرصه مجازی نیازمند یک انقلاب هستیم؛ اما به آینده صنعت مجازی در کشور بسیار خوشبین است و معتقد است در آستانه یک انقلاب در فضای مجازی کشور هستیم.

مصاحبه با روح الله مؤمن نسب پژوهشگر فضای مجازی درباره درس‌های محدودیت اینترنت و نیاز حیاتی کشور به شبکه ملی اطلاعات

آپولو هوا کرده‌ایم!

فاطمه حسن زاده

■ محدودیت‌های اینترنتی که با توجه به اغتشاشات اخیر اعمال شد، چه درس‌ها و نکته‌هایی برای ما داشت؟

مهم‌ترین نکته این بود که اثبات کرد متأسفانه فضای مجازی یک فضای رها شده است و در شرایط مختلف می‌تواند به کشور آسیب برساند. اگر شبکه ملی اطلاعات راه‌اندازی شده بود، محدود کردن اینترنت ضرورتی نداشت. چون اولاً شبکه ملی اطلاعات فضای مساعدی برای فعالیت مجرمان امنیتی نیست و ثانیاً مردم برای تأمین نیازهای داخلی نیاز نیست به سمت خارج بروند و با امنیت و کیفیت و سلامت بیشتر می‌توانند از زیرساخت‌های داخلی استفاده کنند.

نکته بعدی این است که من احساس کردم شاید یک عملیات روانی توسط برخی از مشاوران رئیس‌جمهور انجام شده است. به این شکل که دولت ابتدا فضایی را فراهم می‌کند که در آن یک سری مشکلات ایجاد شود. بعد که شرایط بحرانی شد، اینترنت را محدود می‌کند و در نهایت خودش در نقش قهرمان وارد شده و پیشنهاد رفع محدودیت می‌دهد. یعنی کسی که متهم است، خودش قهرمان ماجرا می‌شود! باید روشنگری شود که توسعه اینترنت به این شکل، اعمال محدودیت در شرایط خاص و رفع این محدودیت فرآیندی بوده که توسط دولت طراحی شده است. وزارت ارتباطات خودش هم مأمور محدودسازی است، هم مأمور مخالفت با محدودسازی! این منطقی نیست.

ماجرای اخیر اثبات می‌کند که نیازمند قانون‌گذاری در فضای مجازی هستیم. مرز سایبری و مجازی باید مشخص شود و مرزبانی فضای مجازی ما توسط نیروهای فرادولتی و حاکمیتی انجام شود.

در تمام کشورهای دنیا مرزهای زمینی و هوایی و دریایی، مرزهای فضای مجازی را دادند دست نیروهای مسلح و نیروهای مسلح مأمور به این هستند که مراقبت کنند چیزی خلاف قوانین وارد کشور نشود یا از کشور خارج نشود. این باعث شود که برنامه ریزی شود تا فضا فتنه خیز و آشوب خیز نباشد.

■ در این مدت اینترنت به طور کامل قطع شده بود یا محدود شده بود؟

اگر به طور کامل قطع شده بود که خیلی از سرویس‌های داخلی هم مختل می‌شد. این به دلیل وابستگی سرویس‌های داخلی به پهنای باند خارجی است. وزارت ارتباطات هنوز نتوانسته زیرساخت‌ها را در کشور فراهم

کند. اگر زیرساخت درست شود ما نگرانی نداریم که آمریکا اینترنت ما را قطع کند. ما خودمان ۹۲ درصد از اینترنت آمریکایی را بستیم و با ۸ درصد کارمان راه افتاد. اما اگر آمریکا اینترنت را به روی ما ببندد، معضل جدی خواهد بود. دستگاه‌های امنیتی باید با قید فوریت ملی شدن صنعت اینترنت را دنبال کنند. به طوری که برای برنامه‌های داخلی، به نرم‌افزارها و فضای خارجی وابسته نباشند.

■ برخی مدعی هستند که دلیل اینکه برخی از خدمات داخلی با وجود محدودیت اینترنت فعال بودند، راه‌اندازی شبکه ملی اطلاعات بوده. درست است؟

اتفاقی که در کشور افتاد اسمش شبکه ملی اطلاعات نبود. شبکه ملی اطلاعات، یک مجموعه‌ای از پروژه‌های اقماری نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است. در شبکه هم پروژه‌هایی دارد. در فتنه اخیر مربوط بود به پروژه تفکیک ترافیک که در سال ۸۹ تا ۹۱ وزارت ارتباطات بعد از فتنه ۸۸ مأمور شد این طرح را انجام دهد و ترافیک داخل و خارج را از هم جدا کند. این پروژه ربط مستقیم به شبکه ملی ندارد. در تمام دنیا می‌گویند ترافیک داخلی نباید از مسیر بین‌الملل رد شود که در کاهش هزینه، افزایش کیفیت و امنیت خیلی موثر است.

■ شما موافق قطع شدن اینترنت هستید یا موافق آن؟

اینکه ببایم و یک دو قطبی مخالف و موافق قطع اینترنت در کشور راه بیندازیم و کسانی که به فکر امنیت کشور هستند را در دسته موافقان قطعی اینترنت بگذاریم، یک آدرس غلط و دروغ است. هیچ آدم عاقلی موافق قطع اینترنت نیست. در شبکه ملی اطلاعات، مطلقاً اینترنت قطع نمی‌شود و وقتی مردم بدانند که شبکه ملی اطلاعات کیفیت و سرعت اینترنت را هم افزایش می‌دهد، ترجیح می‌دهند برای نیازهای داخلی از اینترنت داخلی استفاده کنند. اکیدا با قطع اینترنت بین‌المللی مخالفیم. حضرت آقا تأکید دارند به شکل دادن تمدن بزرگ اسلامی. ما برای ارتباط با آزادگان سراسر دنیا حتماً به بخش بین‌المللی اینترنت نیاز داریم ولی به شرط ضابطه‌مند شدن.

قوه قضائیه باید با کسانی که اینترنت کشور را بی‌محایا و بدون هیچ برنامه‌ای و خلاف قانون توسعه دادند و برنامه‌ای برای کنترل آن هم نداشتند برخورد کند. باید مشخص شود بودجه‌هایی که وزارت ارتباطات هر سال برای ایجاد شبکه ملی اطلاعات دریافت کرده چه شده است. خسارت‌هایی هم که با قطعی اینترنت به کسب‌وکار داخلی زده شد باید توسط وزارت ارتباطات از محل همان سی‌وچند درصد حق‌السهمی که از فروش اینترنت کشور می‌گیرد تأمین شود.

■ ما بابت

زیرساخت‌هایی که باید در کشور ایجاد می‌شد و نشد داریم متحمل خسارت‌های فراوانی از جنبه‌های مختلف کسب‌وکاری، فرهنگی، امنیتی و سیاسی می‌شویم. این جنبه مطالبه‌گری چطور باید شکل بگیرد تا جلوی این خسارت‌هایی که روزانه در این عرصه‌ها می‌خوریم گرفته شود؟

شما ببینید رسانه‌های ما

اینکه ببایم و یک دو قطبی مخالف و موافق قطع اینترنت در کشور راه بیندازیم و کسانی که به فکر امنیت کشور هستند را در دسته موافقان قطعی اینترنت بگذاریم، یک آدرس غلط و دروغ است. هیچ آدم عاقلی موافق قطع اینترنت نیست

نمی‌شوند؟

الان ما در یک شرایط کاپیتولاسیونی عجیب و نابرابری هستیم. پیام‌رسان‌های خارجی نه مجوز می‌گیرند، نه مالیات و حق‌السهم و عوارض می‌دهند و نه قوانین کشور را رعایت می‌کنند. هر کاری هم بخواهند انجام می‌دهند. از آن طرف نرم‌افزارهای داخلی باید مجوز بگیرند، مالیات بدهند و حق‌السهم عوارض بدهند و با قوانین مطابق باشند و هیچ حمایتی هم نمی‌شوند. این فضا کاملاً ناعادلانه است. اما در چنین شرایطی که جوانان باید هم با دشمن خارجی بجنگند و هم با مافیای و نفوذ خارجی مقابله کنند، توانسته‌اند در مقابل هر نرم‌افزار آمریکایی بین سه تا ده تا نرم‌افزار داخلی طراحی کنند و حتی بر نمونه خارجی مزیت هم دارند. اگر در این مرحله سد رشد این‌ها شکسته شود بیشترین نرم‌افزارها بین‌المللی خواهند شد.

■ بسیاری از جوانان ما با انگیزه‌های قوی و انقلابی وارد کار در فضای مجازی شده‌اند. ولی بعضی‌ها عملاً دارند در زمین دشمن بازی می‌کنند و خیلی از کارهای فرهنگی خوب را در فضای تلگرام و اینستاگرام و غیره شکل داده‌اند. چه کنیم تا در میدان اصلی خودمان بازی کنیم؟

اول باید بصیرت خود را بالا ببریم و به دستورات قرآن و اسلام برگردیم. قرآن فرمان نفی سبیل داده و می‌فرماید اجازه ندهید تا کفار بر شما مسلط باشند. ما در فضای مجازی تحت تسلط کفار هستیم. از طرف دیگر در فقه اسلام قانون نفی اعانه ظالم را داریم. یعنی نباید به ظالم کمک کنید، که اگر کمک کنید در ظلم او شریک هستید. در مورد قمار در قرآن می‌فرماید مضرات و منافی دارد. نفع هم دارند. ولی مضرات آن بیشتر است. اینستاگرام قطعاً منافی دارد. اما ضررش بیشتر است. باید برگردیم به قرآن و اسلام و تسلط دشمن را از فضای مجازی برداریم. الان فضای اینستاگرام و تلگرام زمین بازی دشمن است. در زمین دشمن باید فقط عده‌ای محدود و دانش‌آموخته بفرستیم تا میدان بازی را به هم بریزند. اگر ما برای دشمن ضرر داشته باشیم به ما سرویس نمی‌دهد و حذف می‌کند و اگر حذف نکرده پس معلوم است در نقطه اثرگذاری قرار نداریم.

هستیم که هم در برابر مافیای داخلی و هم نظام سلطه خارجی ایستادگی کنیم؟

ما باید با سه کلمه بجنگیم: جهل، پول کثیف و سیاست کثیف.

جهل همان نادانی مردم از حق خودشان است. پول کثیف همان پول‌های میلیاردری است که الان در عرصه فروش پهنای باند و اینترنت و غیره در جریان است و جلوی ایجاد بسیاری از زیرساخت‌های شبکه اطلاعات ملی را گرفته است. در بحث سیاسی هم در ماجرای انتخابات‌ها دیدیم که می‌آیند یکی را بدنام می‌کنند و بدنامی را خوش‌نام می‌کنند و گویا عده‌ای در کشور به کثیف بودن فضای مجازی و رها بودن فضای مجازی برای رسیدن به مقصودشان اعتیاد پیدا کرده‌اند و این خطرناک است. اگر با این مثلث جهل و پول و سیاست کثیف بجنگیم این فضا می‌تواند موفقیت خودش را نشان بدهد.

■ با توجه به این شرایط چرا نرم‌افزارها و پیام‌رسان‌های داخلی حمایت

ما اگر در حوزه فناوری اطلاعات این توانمندی داخلی را باور کنیم و برویم سمت ملی شدن صنعت اینترنت که به نظم از ملی شدن صنعت نفت هم مهمتر است، آن وقت تازه دریچه‌های بزرگی به روی کشور باز می‌شود

عموماً با یا بودجه‌های خاصی به وجود آمدند یا وابسته به بودجه‌های خاصی هستند. یکی از خبرگزاری‌های رسمی کشور با بنده مصاحبه کرد و بعد آن مصاحبه را حذف کرد. از مدیرعامل پرسیدم چرا حذف کردید؟ گفت ایرانسل و همراه اول گفتند ما تبلیغاتمان را از شما می‌گیریم. به خاطر اینکه تبلیغات را از دست ندهیم، مجبور شدیم حذف کنیم. یا مثلاً صداوسیما وابسته است به تبلیغاتی که به او می‌دهند. صداوسیما هر جا وارد نقد و مطالبه در فضای ارتباطات می‌شود وزیر ارتباطات رسماً او را تهدید می‌کند که تبلیغات را از او می‌گیرد و در توییتر خود می‌نویسد من به اپراتورها گفتم نیازی به تبلیغات در صداوسیما نیست. حضرت آقا می‌فرمایند راهکار نجات کشور مطالبه‌گری است. اگر مردم بفهمند حقشان چیست حتماً مطالبه حق می‌کنند.

■ عموم مردم ما تصورشان از فضای مجازی همین چیزی است که الان مشاهده می‌کنند. وقتی تصورات اینقدر محدود است، چطور می‌توانند نسبت به شبکه ملی اطلاعات مطالبه‌گری داشته باشند؟

مردم از فضای مجازی همین چیزی را که رویه‌روی ماست دیده‌اند. یعنی فضای مجازی یا اینستاگرام است، یا تلگرام و امثال این نرم‌افزارها. مردم هنوز آن فضای مطلوب را ندیده‌اند تا مطالبه کنند. لذا تبیین شبکه ملی اطلاعات و مطالبه‌اش را باید رسانه‌ها شروع کنند. در مرحله اول به مردم آگاهی دهند تا مردم حقشان را متوجه شوند و بعد، احقاق حقشان را مطالبه کنند. باید یک نهضت مطالبه‌گری شکل بگیرد.

حضرت آقا وقتی شورای عالی فضای مجازی را تأسیس کردند در جمع مسئولان کشور گفتند ما در فضای مجازی نیازمند انقلاب هستیم. آقا فرمودند یک تحول بنیادین در فضای مجازی لازم است که از راس تا ساختار را شامل می‌شود. مثل انقلاب اسلامی، تلاشی همچون انقلاب لازم است و تازه بعد از استقلال، مردم شیرینی آن را درک می‌کنند.

■ با این حساب ما نیازمند یک جهاد بزرگ

برش

وقتی موشک به فضا می‌فرستیم یعنی در نوک قله هستیم

مهم‌تر از ملی شدن صنعت نفت!

■ چشم‌انداز فضای مجازی در کشور را چطور می‌بینید؟

من چشم‌انداز بسیار روشنی را برای فضای مجازی کشور متصور هستم. ما نیروها و دانش‌آموختگانی داریم که در پیشرفته‌ترین سطوح مهارت و دانش هستند. مثلاً جوانان ما توانمندی ساخت روتر را دارند که از پیچیده‌ترین فناوری‌های مخابراتی است. آنقدر توانمند شده‌اند که در اوج تحریم‌ها اورانیوم غنی می‌کنند. چون فناوری اطلاعات در غنی‌سازی نقش مهمی دارد. یا مثلاً توانسته‌ایم موشک به فضا بفرستیم یا به قول قدیمی‌ها آپولو هم دیگر هوا کرده‌ایم! چون موشک به فضا فرستادن آنقدر تکنولوژی پیچیده‌ای است که تقریباً از بسیاری از علوم دیگر بهره می‌گیرد.

پس وقتی ما موشک به فضا فرستادیم یعنی در علم آی تی در نوک قله هستیم. وقتی پهپاد فوق پیشرفته آمریکایی را سالم به زمین می‌نشانیم یعنی دست برتر را داریم. علم ساختن ضد موشک از علم ساختن موشک پیچیده‌تر است یعنی باید فناوری‌اش یک پله بالاتر از فناوری ساخت موشک باشد.

ما اگر در حوزه فناوری اطلاعات این توانمندی داخلی را باور کنیم و برویم سمت ملی شدن صنعت اینترنت که به نظم از ملی شدن صنعت نفت هم مهم‌تر است، آن وقت تازه دریچه‌های بزرگی به روی کشور باز می‌شود. اگر مردم این را متوجه شوند، با سرعتی بالاتر از تصور در این عرصه تحول پیدا می‌کنیم.

من به عنوان کسی که از سال ۷۷ تا الان در فضای مجازی مطالعه می‌کند، نشانه‌های یک تحول عظیم را در صنعت فضای مجازی کشور می‌بینم. معتقدم اگر این انفجار صورت بگیرد این عقب‌افتادگی که الان ما در سطح مصرف‌کننده نهایی پایین آورده، رشد خواهد داد و ما شاهد یک تحول عظیم در این حوزه و سایر حوزه‌ها خواهیم بود.

ما یاد بگیریم

مدال شکوه مادری پوتین

یکشنبه‌های هر هفته، تمامی اعضای خانواده‌های پرجمعیت (سه فرزند به بالا) به کاخ ریاست جمهوری روسیه دعوت می‌شوند و فرزندان، بیش از شش ساعت اجازه دارند از محیط کاخ استفاده و به انواع بازی‌ها بپردازند! در این مراسم، پوتین، به مادران دارای سه فرزند به بالا مدال شکوه مادری اهدا می‌کند که قیمتش به پول ایران، حدود ۲۰۰ میلیون تومان می‌شود.

قانون نصب نرم‌افزارهای روسی

پوتین، یکی از مصوبات جدید دومای روسیه را تایید کرده که به موجب آن، نصب برخی اپلیکیشن‌های روسی به طور پیش فرض بر روی گوشی‌ها، تلویزیون‌ها و رایانه‌های عرضه شده در این کشور الزامی می‌شود.

عجیب ولی واقعی

جمع‌آوری بیلبردهای گام دومی از تهران

در اقدامی غیرمنتظره و عجیب طرح‌های گرافیکی و بیلبردهای کمپین فردای روشن توسط ماموران شهرداری تهران جمع‌آوری شد. مسئولان سازمان زیباسازی شهرداری دلیل حذف این آثار را شائبه سیاسی بودن شعار «با جوانان کارها دشوار نیست» اعلام کردند!

مصاحبه

وزیر ارتباطات دولت دهم:

شبکه ملی اطلاعات؛ چرا؟

بیش از هشت سال از تشکیل شورای عالی فضای مجازی می‌گذرد؛ شورایی که با مرکز ملی فضای مجازی وابسته به آن، به عنوان نقطه کانونی مواجهه هوشمندانه و مقتدرانه با تحولات پرشتاب این عرصه، برای استفاده از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها و مقابله با آسیب‌ها و تهدیدات آن شناخته می‌شود. با این وجود آن‌طور که باید، تحولات قابل توجهی را با توجه به مسئولیت اصلی شورا که موظف به سیاست‌گذاری، مدیریت کلان و برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های لازم و به‌هنگام و همچنین نظارت و رصد است، در این چند سال شاهد نیستیم. با دکتر تقی‌پور وزیر ارتباطات دولت دهم، و عضو شورای عالی فضای مجازی در این باره گفت‌وگو کردیم.

■ به نظر شما مهم‌ترین محوری که در حکم شورای عالی فضای مجازی، مورد توجه رهبر معظم انقلاب قرار دارد، چیست؟

اگر در حکم شورای عالی فضای مجازی و تاکید مقام معظم رهبری دقت کنید، می‌بینید که مسئله اصلی، مبحث محتواست که باید در آن کارهای اساسی و بنیادین انجام شود. کشور آمریکا تا به امروز، هفت سند در موضوع امنیت در فضای سایبر، تالیف و منتشر کرده است، این در حالی است که هنوز سندی برای توسعه فضای سایبر تالیف نشده است. بنابراین مبحث امنیت، به قدری دارای اهمیت و اولویت است که حتی کشورهایی که خود این فضاها را به وجود آورده‌اند، نسبت به آن نگران و حساس هستند. با توجه به نپرداختن مسئولان به مبحث محتوا، کشور ما با مشکلاتی جدی روبه‌رو شد. در حالی که ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بسیاری در مسائل مختلف در کشور وجود دارد. به عنوان مثال اگر برای بازی‌های تولیدی، محتوای مناسب و طرح تجاری درست و دقیقی نوشته شود می‌تواند چندین برابر بازی‌های دیگر فروش و استقبال داشته باشد. متأسفانه موضوعات بسیار زیادی وجود دارد که در مسیر واقعی خود قرار ندارد و توجه ویژه‌ای به آن نمی‌شود.

■ رهبر معظم انقلاب قدرت و اختیارات بسیار زیاد و بی‌سابقه‌ای برای شورای عالی فضای مجازی تعیین کرده‌اند. چرا با این وجود در دولت دهم، یازدهم و همچنین دولت فعلی، اقدام محسوس و مشخصی انجام نپذیرفته است؟

وظیفه و رسالت شورای عالی فضای مجازی، یکپارچه‌سازی تمام سازمان‌ها و ارگان‌های مرتبط با فضای مجازی کشور است. ولی متأسفانه از زمان ایجاد آن، هنوز این مسئله مهم، پیگیری نشده و بیشتر به ساختارهای فنی فضای مجازی پرداخته شده که از قبل وجود داشته است. البته قسمتی از این کوتاهی‌ها طبیعی است، زیرا کشور تا چند سال پیش، این چنین نهاد و قالبی را کمتر تجربه کرده است. در کشور ما نگاه به ساختارها یک نگاه ایستا است. در ۴ دهه گذشته، ساختارهای واحدی برای نهادها و ارگان‌ها تنظیم شده و همین ساختار در میان مسئولان تثبیت شده است و همیشه اینگونه برداشت می‌شده که این ساختار بهترین شکل برای همه اعصار است. در حالی که مبحث پویایی و به‌روز بودن این ساختارها کمتر مورد توجه قرار گرفته است. برخی از کشورها در تلاش هستند تا ساختارهای حکومتی‌شان را به گونه‌ای تغییر دهند که پویایی لازم را به دنبال داشته باشد. به عنوان مثال آمریکا در سال ۲۰۰۷ بنا به ضرورت، نهادی را برای مقابله با تهدیدات فضای مجازی، تأسیس کرد که اختیارات بسیاری دارد. در کشور ما نیز به دستور رهبر انقلاب، شورای عالی فضای مجازی در سال ۹۰ تشکیل شد تا برای تغییر و پویا کردن فضای موجود مرتبط با تهدیدات و تولیدات فضای مجازی فعالیت داشته باشد.

■ با توجه به طرح موضوع شبکه جامع ملی اطلاعات در زمان مسئولیت شما، چرا این طرح هنوز محقق نشده است؟

ما برای تضمین امنیت در فضای مجازی کشور نیازمند تأسیس شبکه ملی اطلاعات هستیم و در این طرح می‌بایست تمام مسائل امنیتی، اخلاقی، اجتماعی و ملی لحاظ شود. این بحث قبل از سال ۸۸ هم مطرح بود. ولی اهمیت آن در فضای حوادث سال ۸۸ روشن شد. به همین علت، تصمیم جدی بر راه‌اندازی شبکه جامع ملی اطلاعات گرفته شد. با این وجود، برخی از مسئولان کشور، میزان اهمیت و عمق موضوع را متوجه نشدند و همین امر باعث شد تا این موضوع در رقابت‌ها قربانی تصب‌های بی‌جای افراد و گروه‌هایی شود که به دنبال منافع سازمان خود بودند. در نتیجه کار آن‌گونه که باید جلو نرفت و از انجام آن جلوگیری شد.

در دوره مسئولیت بنده، با توجه به اینکه کار ابعاد بسیار گسترده‌ای داشت، مقدمات کار به صورت جدی فراهم شد و پروژه‌ای با حضور ۴۵ کارشناس و متخصص طراحی شد که با فعالیت‌های مستمر به دنبال طراحی‌های کلان این مسئله بودند. با تلاش فراوان، این امر محقق شد و نتایج مختلفی را هم در برداشت. در همان دوره، برخی از روی کج‌فهمی‌گمان کردند، این طرح مربوط به یک طیف فکری خاص است. در حالی که کشورهای مختلفی مثل چین، کره شمالی، برزیل و حتی کشورهای اروپایی اقدام به راه‌اندازی چنین شبکه اطلاعاتی در فضای مجازی کرده‌اند. متأسفانه انتقادات یا مغرضانه مطرح شد یا از روی جهل و همین موضوع، مانع برنامه‌ریزی صحیح در این زمینه شد. بنده به مصاحبه‌های مختلف جواب دادم که این موضوع اصلاً ارتباطی با قطع اینترنت ندارد و ما قصد داریم کارهای زیربنایی کشور را روی این شبکه قرار دهیم.

